

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za polleta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Ljudsko glasovanje v Gornji Šleziji.

Nemci zaprli nad 4000 Poljakov.

LDU Moravska Ostrova, 16. julija (ČTU.) Kakor poroča »Ilustrovani Kurjer Codzienni«, se bo vršilo ljudsko glasovanje v vseh okrajih Gorenje Šlezije, ki naj pripadajo Poljski. Vso Gornjo Šlezijo bodo zabedle amerikske čete poljske narodnosti. Te oddelke bodo sestavili iz Hallerjeve in iz amerikske armade.

LDU Moravska Ostrova, 15. julija. (ČTU.) »Kurjer Ilustrovani« poroča iz Petroviča, da so v Gornji Šleziji zaprli preko 4000 Poljakov, ki jih bodo za čas plebiscita prepeljali v notranjo Nemčijo, da bi s tem odvzeli Poljakom voditelje.

Poganjanja med Čehi in Poljaki za Šlezijo.

LDU Moravska Ostrova, 16. julija. (ČTU.) Kakor poroča »Dzennik Cieszynski«, bo danes v Krakovu prva seja čehoslovaške in poljske komisije o vprašanju tešinske Šlezije. Poljsko bodo v tej komisiji zastopali: Pitkowski, pater Londsin, poslanec Kunjicki, Daszinski, profesor Stanislaw Kratki, dr. Ernest Adam, dr. Czackiński in dr. Vladislav Michejda.

LDU Moravska Ostrova, 16. julija. (ČTU.) PBA poroča iz Pariza: Vrhovni svet alirancev je v svoji seji v soboto popoldne razpravljala o ozemlju, ki je sporno med Poljaki in Čehoslovaki. Svet je prosil Paderewskega in Beneša, ki sta otvorila razpravo v tej zadevi, naj jo čimprej dokončata.

Ločitev štajerskih komunistov od dunajskih.

LDU. Gradec, 15. julija. (ČTU.) Štajerski komunisti so se ločili od dunajskih in budimpeštanskih sodrugov. Komunist Bergauer je izdal odkritja o škandaloznem gospodarstvu v graškem odboru komunistične stranke. Na včerajšnjem shodu so komunisti do-

sedanjemu odboru izrekli popolno nezaupnico, tako da je moral odbor odstopiti. Vršile so se nove volitve. Novi odbor se je že začel pogajati z vodstvom socialno-demokratske stranke na Štajerskem, da omogoči skupno delovanje delavstva.

Avtonomija Vzhodne Galicije.

LDU Moravska Ostrova, 16. julija. (ČTU.) Glasom poročil krakovskih listov, bo avtonomija Vzhodne Galicije tako urejena, da se bo ustanovil lokalni parlament

za zadeve kulture, prometa, dobrodelnosti, lokalne avtonomije itd. Ukrajinski jezik bo ravnotako, kakor poljski, uradni jezik.

Wilson Poincareju.

LDU Pariz, 16. julija. (DunKU. Brezlično.) Povodom 14. julija je poslal predsednik Wilson predsedniku Poincareju nastopno brzojavko: »Na dan, ki spominja na zločin verig, v katerih je ječal nekoč francoski narod, bi rad izrazil francoskemu narodu prijateljstvo in bratske pozdrave

amerikanskega naroda, ki je imel prednost biti pri osvoboditvi sveta združen s Francijo.« Predsednik Poincare je v svojem odgovoru izrazil nado, da bosta oba naroda tudi po sklepu miru delovala v iskrenem prijateljstvu.

Za samoodločbo južne Tirolske.

LDU. Lugano, 15. julija. (DunKU.) Glasom poročil italijanskih listov, je poslanec Turatti izjavil v včerajšnji seji zbornice: Prejeli smo dokument, ki nam krči srce: Obširne peticije, v kateri zahteva 175 občin gorenje adičke doline, da se spoštuje pravica samoodločbe narodov. Turatti je potem govoril o vsebini te spomenice, ki povdarja nedopustnost, da bi se Nemška Južna Tirol-

ska pridelila Italiji brez ozira na pravico samoodločbe. Med protestom desnice in nacionalistov je izjavil Turatti: Kot državljani, kot socialisti in kot narodni zastopniki upam, da boste poslušali izraz te proste volje prostega naroda in da naj njegova želja triumfira. S temi besedami je Turatti izročil spomenico predsedniku zbornice.

Bodimo čuječi!

Vprašanje naših zapadnih mej se bliža k odločitvi. Na to sili namenoma oficijelna Italija, že ve zakaj... Dobro informirani »Secolo« piše: »Treba je v resnici delati hitro. Preveč časa se je že zgubilo od takrat, ko je odstopila prejšnja vlada in uspeh tega je, da obupuje javno mnenje in se škodi vsem vprašanjem, ki se nas tičejo. Da je naš položaj na pariški mirovni konferenci še vedno tak, kot je bil v začetku, lahko trdi samo Orlando, ki si je pomagal z majhnimi pripomočki in velikimi lažmi. Resnica pa je, da smo spravili v nevarnost vse rešitve, ki so bile možne...« To pove mnogo. In kdo je zakrivil vse to? Tisti, ki je bil majhen v sredstvih in velik v lažeh in se je hotel izveči iz lastnih zanj s tem, da je patetično-grožče zapustil konferenco, ker je mislil, da ne bo mogla obstojati brez njega. Ko pa se je klaverno — neopaženo vrnil in zapazil, da ga niso pogrešali, je videl, da je spravil v nevarnost vse možne rešitve in šel.

Torej bi Italija, kakor se vidi, že nekaj popustila, samo da bi bila stvar hitro končana. Ampak čemu taka naglica? Če je naredil Orlando napako, je treba zdaj temeljito premisliti, predno se ubere druga pot — in tukaj naglica vendar ni na mestu... Italija ve, zakaj se ji mudi...

Prehranjevalna kriza je dosegla vrhunec, ustanavljajo se kar javno razne vladavine, ki so sorodne z monarhijo kot severni tečaj z južnim, približuje se 21. julij, dan splošnega štrajka, ki pa ima s štrajkom skupno le še — ime! Zdi se, da se je Vezuv razširil pod celo Italijo... Zato je rekel Nitti: »Težka je ta ura za Italijo, mnogo težja kot je bila po kobariškem porazu.«

Tako se je približala ura odločitve naših zapadnih mej, ne zato, ker to želi Nitti, ampak ker hoče to ljudstvo, ki bi znalo rešiti stvar malo drugače kot Nitti! Nitti pa želi rešiti vprašanje — sam!...

Bodimo potrpežljivi in čuječi — morda le ne bo treba žalnih zastav!... (P.P.)

V Italiji še ni miru.

LDU Rotterdam, 16. julija. (DunKU.) »Telegraaf« poroča od nedelje iz Milana: Nemiri zaradi draginje živil se tu in tam nadaljujejo. V Vidmu je o priliki nekega shoda prišlo do spopada s četami in so bile ubite štiri osebe.

Grof Karoly odpotoval v Italijo.

LDU Dunaj, 15. julija. (ČTU.) Grof Michael Karoly je s svojo ženo in svojim taj-

nikom nadporočnikom baronom Weszelkyjem v soboto prispel na Dunaj v družbi italijanskega vojaštva. Prinesel je s seboj pet milijonov kron, katere je dobil od ogrske trgovske banke kot varščino za fundus instructus, ki ga je banka prevzela, ker je sprejela v zakup njegova posestva. Grof Karoly je včeraj s svojo ženo in svojim tajnikom odpotoval v italijanskem vojaškem vlaku preko Inomosta v Italijo.

Stroga preiskava na Reki.

LDU Reka, 17. julija. Ententna komisija posluje vrlo ostro. Na podlagi dosedaj zbranega gradiva je komisija sklenila aretirati 3 člane italijanskega narodnega sveta. Aretacije pa se niso izvedle in so doletni trije prosti. To se je zgodilo na prošnjo generala Graziolija, ki je prevzel za nje vse garancije.

LDU Reka, 17. julija. Trupla vojakov, ki so bili povodom zadnjih dogodkov ubiti, so bila včeraj oblastveno ekshumirana. Dognalo se je, da so bili nekateri ubiti s puškinimi kopiti. Nekateri imajo prerezana grla, drugim se poznajo po telesu rane od bodal. Preiskava je vzbudila pri komisiji veliko senzacijo.

LDU Reka, 17. julija. Včeraj je prišel sem francoski dreadnought »Condorcet«. Razven njega je priplula tudi neka ameriška vojna ladija.

Italija zahteva avstrijske vojne spise.

LDU. Gradec, 13. julija. (ČTU.) Italijanska komisija za premirje je začetkom prejšnjega meseca zahtevala, da se ji izročijo akti in spisi generalnega poveljstva v Gorenji Italiji, ki obsegajo v 2200 členkih dobe od leta 1794. do 1866., ravno tako akte vrhovnega poveljstva v severni Italiji iz let 1848. do 1861. Te akte bo vojno poveljstvo graško izročilo navedeni komisiji, ker se je vojaški državni urad izrekel za to.

Trgovska pogodba med Česko in Poljsko.

LDU. Moravska Ostrova, dne 15. julija. (ČTU.) »Kurjer Cozienni« poroča iz Varšave: Danes je prispela v Varšavo delegacija čehoslovaške vlade, da izdela trgovsko pogodbo med obema državama.

Blokada Rusije.

LDU Pariz, 16. julija. (DunKU. Brezžično.) Vrhovni medzavezniški svet se je bavil z blokado Rusije in je razmotrival pogoje, ki bi jih imela odprava blokade nad Nemčijo za položaj v Rusiji.

Obnova porušene Francije.

LDU Nauen, 16. julija. (Brezžično.) O razpravljanju glede obnove zasedenih pokrajin piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«: Pogajanja se vrše s strani entente v popolnoma koncilijantni obliki. V stvari zastopa ententa stališče, da se mora mirovna pogodba točno izpolniti, posebno pa zahteva, da preskrbi Nemčija za obnovo zasedenih pokrajin potrebne delavce. Misli se na skupine po 500 do 1000 mož, ki bi bili nastanjeni v barakah. Francozi zahtevajo, da mora nemška vlada vse storiti,

da prisili nemški narod k delu, njena dolžnost je, da postavi delavske skupine za obnovo, in ako bi se delavci ne javili prostovoljno, bi morala odrediti prisilno delo. Glavne francoske zahteve so tudi dobava goveje živine, barv in premoga. — »Deutsche Allgemeine Zeitung« pripominja k temu: Upanje je, da se bo posrečilo, posebno pa dogovorno z delavskimi organizacijami, dobiti dovolj delavcev za obnovo, da ne bo treba seči po prisilnih odredbah. — Obroki za dobavo premoga so v pogodbi tako razdeljeni, da jih je skoro nemogoče izpolniti. Nujna želja je, da bi nasprotniki vpoštevali dobro voljo Nemčije in ji izvršitev dobav omogočili s tem, da dovolijo olajšave z določitvijo primernih obrokov za dobavo premoga.

Nemški general o cesarju Karlu.

LDU. Berlin, 15. julija. (ČTU.) Bivši generalni kvartirni mojster nemške armade von Stein je sedaj objavil svoje spomine iz svetovne vojne. O nemških zaveznikih pravi: Cesar Karol je bil slaboten knez, katerega ni bilo smatrati resnim. Na Dunaju so šla pogajanja s sovražniki sem in tja. Cesar Karol je imenoval Hindenburga in Ludendorffa svinji. Dasi ravno je bil pripravljen odreči se vsemu, samo da bi ostal cesar, je vendar izrazil svojo gorečo željo, da bi dobil tudi poljsko krono. Od takega zaveznika se ne more ničesar pričakovati. Vsi nemški zavezniki so bili slabi in brez svojih pomožnih sredstev. Nemci so jim morali, ko so bili sami izključeni iz svetovnega trga, dajati vse, kar jim je manjkalo. Iz bojazni, pravi Stein, da bi nam ne odpadel, smo bili proti njim preveč obzirni. Potem pa je prišla še nezvestoba in izdajstvo, ki smo jo hoteli preprečiti s popustljivostjo.

Smrtna kazen v Nemčiji ostane.

LDU. Weimar, 16. julija. (DunKU.) V narodni skupščini je bil socialno-demokratski predlog, da se odpravi smrtna kazen, v poimenskem glasovanju odklonjen s 154 glasovi proti 129 glasovom.

Nemška žetev ogrožena.

LDU Berlin, 15. julija. (ČTU.) »8 Uhr Abendblatt« poroča o stavkarskem gibanju med nemškimi poljskimi delavci: Ne da se tajiti, da bo nemška žetev resno ogrožena, ako bi se še dalje širila stavka poljedelskih delavcev. Dosedaj so na pristojnem mestu v Berlinu dobili poročilo o izbruhu stavke poljedelskih delavcev le na Pomorjanskem in v Vzhodni Prusiji, na novo pa so sedaj došla poročila iz Srednje Nemčije in iz Saksonskega, da se tudi tam pojavlja slično gibanje. Kakor je videti, ne gre samo za gospodarsko stavko, temveč tudi za politično.

Iz pokrajine.

k Draginjske doklade za državne uradnike. Minister Kramer je sporočil predsedništvu deželne vlade, da je svojčas v listih objavljena naredba o novih draginjskih dokladah državnim uslužbencem podpisana. V teku prihodnjih dni prejme deželna vlada avtentično besedilo naredbe, nakar se prične z nakazovanjem.

k Slovenska Bistrica, 17. julija. Voda, ki je napravila ogromno škodo, odteka. Sedaj popravljajo, kar je poškodovano.

k Mladiki in dijaški dom v Ptuj. V »Mladiki« dobe stanovanje, hrano, vestno nadzorstvo in vsakovrstno izobrazbo učence gospodinske šole, dekliske trgovske šole in dekliske meščanske šole, katere šole so vse v istem poslopiju, ter hospitantke gimnazije. Dijaški dom sprejema gimnazijce in učence 1. razreda nove deške meščanske šole. Oba zavoda sta v javni mestni upravi pod vodstvom prvovrstnih pedagoških strokovnjakov. Kdor želi natančnejših podatkov, naj si naroči tozadevni prospekt od vodstva »Mladike« oziroma »Dijaškega doma« v Ptuj.

k Vojaškotaksnim obvezancem. Za predpis vojaške takse velja za leto 1919 to-le: Rojstni letniki 1892 — 1896, za katere se leta 1915 — 1918 vsled vojnih razmer niso vršili redni nabori, marveč le črnovojna pregledovanja, so z zadnjim pregledovanjem leta 1917, odnosno 1918, zadostili svoji naborni dolžnosti in so s 1. januarjem 1919 stopili iz naberne v vojaškotakšno dolžnost. Vojaškim oproščencem, ki so med vojno služili aktivno vsaj šest mesecev, se za leto 1919 predpiše polovico vojaške takse, onim pa, ki so služili manj kot 6 mesecev, se predpiše cela zakonita taksa. Popolnoma so oproščeni plačila vojaške takse vsi, ki so med vojno dejansko služili in pa državni, deželni in občinski nameščenci in nameščenci javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagajen, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirov oproščeni vojaške službe. V ostalem intereseu naj se vsi ti vojaškotakсни obvezanci rojstnih letnikov 1892 — 1896 zanesljivo zglase do 1. avgusta t. l. pri mestnem magistratu, ker bi se jim sicer naložila denarna kazen od 50 — 1000 K, v slučaju neziterljivosti se kazen izpremeni v zaporno kazen. Vse podrobnejše je razvidno iz tozadevnega lepaka, ki je nabit na občinski deski.

k Za lovec. Lov na Jerebikovecu, kat. občina Sp. Gorje in Višelnica, v skupni izmeri 414.48 ha, se odda za dobo petih let v najem. Ponudbe je vpslati do 31. julija t. l. gozdarskemu oddelku deželne vlade v Ljubljani.

k Okraden minister. Te dni so v Zagrebu ujeli tatu, ki je ukradel vseučiliškemu profesorju dr. Lavriču 17 kokoši v vrednosti 255 kron. Policijske poizvedbe so dognale, da je tat Peter Gorup, ki ga išče tudi belgrajska policija. Gorup je bil namreč zasebni sluga ministra Marinkovića, kateremu je ukradel 10.000 dinarjev, 4000 rubljev, zlato uro, zlato tobačnico, 3000 kron denarja in več francoskih in angleških zlatnikov. Ukradenega denarja niso več našli pri aretirancu, ker ga je že zapravil v Belgradu, kakor je izpovedal. Oddali so ga sodišču.

k Petrolej na Reki. Zagrebški listi poročajo z Reke, da sta v tamošnji luki dva parnika s petrolejem, ki je namenjen za našo državo. Parnika sta v luki že več dni in mora naša država plačati vsak dan 120.000 kron lečarine, ker ne more zaradi pomanjkanja vagonov petroleja odpeljati.

Iz Ljubljane.

1 Koncert ruske pesmi in plastične igre se vrši v torek, dne 22. julija, v Ljubljani v Unionski dvorani, zvečer ob 8. uri. Sodeloval bodo ruske umetnice gospa Marija Valujeva, operna pevalka petrogradske opere, gospa Dionizija Potapenko, hči slavnega ruskega pisatelja, igralka bivšega imperatorskega baleta v Petrogradu in gospodična Valja Durnovo, ruska pianistinja iz Petrograda in gospod Moskvina, plesalec. — Spored priobčimo prihodnjic.

1 Poziv srednješolskim profesorjem. Odbor pozivlja vse tovariše, da se udeležijo sprejema »kluba Beogradskih Maturanata« in skupnega zborovanja. Prihod v Ljubljano je določen na 19. julija ob 20. uri na južnem kolodvoru. Skupno zborovanje se vrši 21. julija ob 10. uri v Narodnem domu. — Odbor društva slovenskih profesorjev.

1 Poziv dijakom! V soboto, dne 19. julija ob 20. uri dospejo v Ljubljano srbski dijaki, ki ostanejo pri nas do 24. t. m. Na kolodvoru se bo vršil sprejem, katerega naj se udeležijo dijaki v največjem številu. Ravnotako vabimo tovariše, naj se udeležijo skupnega zborovanja, ki se vrši v ponedeljek 21. t. m. ob 10. uri v Narodnem domu. — Dijaki odbor za sprejem »Kluba Beogradskih Maturanata«.

1 Podporočnik Mirko Djurja, 1 četa, 3. bat., 28 puka, naj se nemudoma javi na komandi mesta.

1 »Zveza škotistov« vabi vse člane na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 20. julija 1919, točno ob pol 10. uri dopoldne v gostilni g. Valentina Mraka, Rimska cesta. Tovariši, stvar je nujna radi doposlanega pisma dunajske centrale; treba je odloga vseh gg. tovarišev. Nihče ne sme manjkati! Gre se za koristi vsega društva in vsakega posameznika. — Tovariši-odborniki ob 9. uri istotam. Pridite gotovo vsi!

1 »Zaradi pomanjkanja blaga in nakupa novega, 14 dni zaprto,« tako čitamo na nekaterih posameznih trgovinah. Čez 14 dni pa bode rečeno: Ker sem si nabavil novo blago po znatno višjih cenah, sem moral prodajne cene za 7 odstotkov zvišati. Bi li ne bilo lepše kar naravnost povedati: »Sem šel na dopust in mi ni leželo za dobiček 14 dni?« Kdaj neki je še kdo trgovino zaprl zaradi »nakupa novega blaga?« Razmere in trik, kateremu pa nihče ne nasede.

1 Mladi pustolovec. Lampert Albin se je zagovarjal 16. t. m. pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča zaradi hudodelstva tatvine. Iz Gradca je doma. Pritojen je v Krapiho. Slovensko, pravi, da ne zna, a najbrže ne bo govoriti našega jezika. Sodnikom je povedal, da dobi, ko bo 24 let star, od svojih staršev 24.000 kron. Fantalin je zelo čedno oblečen, govori pa boljše, kakor vsak jezični doktor, dasi je, kakor pravi, izučen brivski pomočnik. V Ljubljani se je seznanil z neko gospodično. Pregovoril je njo in njeno prijateljico, ko so mu postala tla vroča, da sta se odpeljali z njim proti Nemški Avstriji, čes, da jima tam preskrbi dobri službi. Zapravljal je v Ljubljani, kar je mogel. Hodil je tudi v plesno šolo v Narodnem Domu, kjer so enkrat nahljili, ker je govoril le nemško. Dekletoma ni pustil kupiti voznih listkov, marveč jih je kupil v vagonu in sicer do Laškega, peljali so se pa v Celje, kjer je prenočevala tripešna detelja v Deutschen Haus. Tam je Lampert v sobi ukradel iz neke potne košare, ki jo je kak potnik pozabil, par čevljev, svilen srajco in nekaj perila. Prijateljici to ni bilo

všeč, a šla je z dvojico v štore, ker Lampert ni hotel vstopiti v Celju v vlak, čes, da se boji policije. V Štorah je nameraval ukrasti gostilničarju zlato uro, toda je to prijateljica zabranila. V Mariboru je najel Lampert v hotelu »Erzherzog Johann« dve sobi in gostil svoji spremljevalki; ker mu je primanjkovalo denarja, je pa, kakor pravi, okradel prijateljico in ji napravil 994 K škode. Ukradeno blago je prodal starinarjem. Prijateljica je imela na svojo srečo v Mariboru znanca, ki so mladi gospodični odprli oči, kakšnemu kavalirju je nasledila. Odkrila je, da je okradena in je ovdela kavalirja policiji. Graško deželno sodišče je sporočilo v Ljubljano, da se Lampert Albin najbrže ne poslužuje pravega imena in da je on najbrže »Alois«, katerega zasleduje graško sodišče radi hudodelstva tatvine. Sodišče je obsodilo Lamperta na 6 mesecev težke ječe. V ovadbi sodišču je izrazila ljubljanska policija sum, da je morebiti Lampert posredovalec v kupčiji z dekleti.

1 Če lovec zaspi. Ivan Kogovšek iz Dravlj si je dovolil 22. septembra lani zelo slabo šalo, ki ga je stala dolga strahu. K sv. Katarini je šel naročat oglje (oče je namreč kovač), postaven fant je, in mu pri kovačiji pomaga.

Prijeti roparji v Ljubljani.

Tekom meseca junija t. l. se je dogodilo v ljubljanski okolici in deloma tudi v območju mesta Ljubljane samem cela vrsta roparskih napadov, ne da bi bilo mogoče priti tem zločincem na sled kljub neutrudljivemu zasledovanju policijskih organov.

Nobeden napadenec ni mogel o napadalcih dati drugih podatkov, nego, da so bili to vojaki in vsakdo je le tožil, da se je silno prestrašil. Dne 11. t. m. pa se je vračal ob 23. uri domov po Streliški ulici Ivan Zavrtanek, noseč s seboj nahrbtnik z živili.

Blizu otroške bolnišnice pa so ga ustavili štirje vojaki in ga ogovorili. Vprašali so ga, je li civilist in kaj da nosi. Zavrtanek je bil tudi v civilni obleki, dasi v vojaški službi, kar jim je tudi povedal in se tudi legitimiral. Vse to pa mu ni pomagalo. Napadalci so mu vzeli nahrbtnik in dva napadalca sta ga še parkrat udarila po glavi, nakar je jel klicati Zavrtanek na pomoč, dočim so napadalci zbežali. Na srečo pa jim je Zavrtanek sledil in je cel

Ko se je vračal domov, je v Rakovniku vzel gospoda Malenšku, blagajniku Kmečke posojilnice puško; Malenšek je namreč na »štantu« zaspal. Kogovšek se je radi tega v sredo 16. julija pred ljubljanskim deželnim sodiščem tako-le zagovarjal: »Puško sem vzel samo iz šale. S Katarine sem šel domov; no, nekoliko sem ga imel, ravno toliko, da sem bil razposajen. Videl sem, da en lovec spi, jaz pa, ne bod favlast, sem hotel napraviti lovecem en hec, pa sem puško vzel in jo skril. Predno sem jo skril, sem šel mimo treh lovecev. Če bi bili lovci puško iskali, bi jo bili našli, saj sem jo tako skril, da je gledala cev iz skrivališča. Gospod Jožef Malenšek je kot priča povedal, da so imeli ljubljanski lovci lov. Med odmorom je on zaspal. Ko je zatrobil lovski rog v znamenje, da so izpustili pse in da se lov nadaljuje, se je prebudil in videl, da nima več puške. Misli si je, da mu jo je kdo iz šale skril in jo ni iskal. V torek jo je dobil nazaj. Predsednik senata Levčnik je razglasil razsodbo, s katero so Kogovška oprostili. Sodišče se je namreč prepričalo, da Kogovšek ni imel namena, da bi bil puško ukradel, marveč je šlo le za neslano šalo.

dogodek na Ambroževem trgu opisal službujočemu stražniku. Ker je pa ta malo prej videl iti preko Ambroževega trga vojaka z nahrbtnikom, ki je krenil v Sv. Petra vojašnico, sta stražnik in Zavrtanek vojaku sledila v vojašnico in ga zasačila tamkaj še na dvorišču. Bil je to eden napadalcev, in sicer neki Josip Novak, poddesetnik Slov. plan. polka, rojen 1896. v Metliki. Takoj zaslišan je označil še ostale svoje tri tovariše, in sicer Alojzija Bele, rojen 1897 v Št. Mihelu-Stopiče pri Novem mestu, Francea Snoj, roj. 1897 v Tomišlju pri Ljubljani, Alojzija Stampel, roj. 1899 v Prečni pri Novem mestu. Sumi se, da so izvršili ti štirje še druge roparske napade v Ljubljani in okolici.

Prizadeti prejšnji napadenci se bodo sedaj konfrontirali z aretovanci in je pričakovati, da bo preiskava podala še marsikako zanimivo podrobnost.

Vsekakor pa se bo z roparji kar najstrožje postopalo in zaslužno plačilo ne bo izostalo.

Po svetu.

s Nova svobodna država Gdanska bo obsegala 98 tisoč hektarov njiv, livad in pašnikov ter 12 tisoč hektarov gozda. Področje ima 350 tisoč prebivalcev. Nova svobodna država bo imela nalogo dovoza zadostne množine živeža.

s Amnestija na Francoskem. V francoski zbornici govore, da bo v naslednjih dneh izšel razglas, po katerem bo pomiloščenih 150 tisoč ljudi.

s Morski tok, ki teče čez ocean kot reka, nosi s seboj toplino iz vročih krajev v severne. Največja blagodat za severne evropske dežele je Golfov tok, ogromna reka tople vode, ki teče po vodni strugi Atlantskega oceana. Ta tok prenese mimo Amerike pri Floridi vsako uro pet bilionov kubičnih metrov vode, tople 36° C, proti severnim krajem Evrope. Izračunali so, da je toplina toka v severnih krajih tako velika, da bi jo parni stroji mogli

porabiti za tri bilione (3,000.000.000.000) konjskih sil, ki bi gnale 400 milijonov največjih oklopnih. Ko je v januarju v srednji Evropi stroga zima, se pri Norveški zberejo ribiči, da lovijo arenke, ki priplavajo v veliki množini po Golfu toku.

s Sin Leopolda Salvatorja pred policijo. V Curihu se je zaletel nek častnik z motociklom v mimoidočo ženo in jo podrl na tla. Množica je častnika obkolila, vmešala se je policija in moral se je legitimirati. »Poročnik Karl Rainer«, je dejal častnik in policaj je zapisal njegovo ime in stanovanje. Čez nekaj dni so ga poklicali na policijo, kjer se je razvil ta razgovor: »Vi se imenujete Karl Rainer?« — »Ne.« — »Ne?« Kako se pa tedaj imenujete?« — »Habsburg.« — »Kako je to mogoče, da imate ime cesarske dinastije?« — »Član sem te družine. Moj oče je nadvojvoda Leopold Salvator.« Kljub temu so postopali z njim kot z vsakim drugim smrtnikom; zadevo so podpisali, dodali številko in oddali vse skupaj pristojnemu sodišču.

s Kako je treba vzgajati otroke, da so ubogljivi. Ubogljivih otrok se rodi prav tako malo kakor neubogljivih. Ker matere običajno več tožijo o neubogljivosti kakor očetje, naj upoštevajo naslednji dober svet: Pred vsem ukazuj in prepoveduj malo. Otrok ne smemo obsipati s pogostimi prepovedmi in odredbami. Tu se lahko zgodi, da postane otrok nestomosten ali pa mora kršiti materine prepovedi ravno vsled tega, ker jih je preveč, da bi se moglo dete zmeniti za vse. Skušaj resno, da se otrok ogiblje le malo prepovedi. Mnogo ukazov in prepovedi je nadaljna posledica, da se dosti nanje ne gleda in to je glavna napaka pri vzgoji otrok v poslušnosti. Da, lahko rečemo, da ni boljšega sredstva vzgajati neposlušne in neubogljive otroke, nego dajati jim mnogo ukazov, a potem se ne zmeniti zanje. Tako se zgodi, da dete nobenega ukaza resno ne vzame. Grožnja s kaznijo velja le tedaj, kadar boš otroka pri ponovnem prestopku s mirno vestjo lahko kaznoval. To je tudi napaka, napaka mnogih mater, da za primeroma majhne zagreške, žugajo s preveč resnimi kaznimi. Izprva imajo grožnje učinek, ali kakor hitro se ote preotiča, in to se jako kmalu zgodi, da to ni tako hudo, pa je že zopet napravljen korak na črti, ki vodi k neubogljivosti. Ukazi naj bodo kratki, odločni brez kričanja. Umevno je, da nas otročja nerednost razburja. Ali povsem nepotrebno je, da svojo nejevoljo razodevamo s kričanjem. Tudi dolge pridige so malokdaj na svojem mestu. Otrok sicer skesano posluša, ali v duhu se veseli, da jo bo unesel to pot brez brezove masti. Par kratkih besed ali samo resen pogled učinkuje bolj kakor dolge pridige. Tam pa, kjer ne učinkuje, se mora rabiti ostrejšo sredstvo. Kaznui redkokrat. Ubogljivost plačuj z dobroto in svobodo v majhnih rečeh. Kratki trdi ukazi, da celo resne kazni morajo biti včas. Ali bilo bi napadno, govoriti z otroki samo z zapovedujočim glasom. Naposled še važen nauk. Kmalu začni z vzgojo. Vsako drevesce se raji upogiblje dokler je mlado.

s **Tobakov kralj** — človekoljub. Kakor poročajo iz New Yorka, je sklenil znani ameriški milijarder James Duke, znani »ameriški kralj«, da bo ustanovil po vsem svetu, posebno pa v Evropi, trgovine, v katerih se bodo prodajale razne življenjske potrebščine, obleke, kolonijalno blago, tobak itd. V ta namen je določil Duke 100 milijonov dolarjev. Ameriška javnost sodi o tem Dukejevemu namenu jako skeptično, pravico do tega ji daje Dukeleva preteklost.

s **Senatorjevo uho**. Pred pariško poverjeništvom za invalide je prišel rojak s prestreljeno nogo, popačenim obrazom in bolnimi pljuči. Poverjeništvu je dognalo, da je nesposoben za delo za 30 odstotkov. Vojnik bi bil s tem zadovoljen, če ne bi bil videl, da so nekemu senatorju, ki je na fronti oglušil deloma in le na eno uho, prisodili 20 odstotkov nesposobnosti za delo. Vojak se ni mogel vzdržati, da je glasno in ogorčeno protestiral proti temu, čemur so se pridružili še drugi invalidi, tako da je nastal na omenjenem poverjeništvu pravcati pretep.

Aprovizacija.

a **Ljubljanski prodajalci sladkorja** se vabijo, da se takoj osebno zglaste v aprovizacijski pisarni na Poljanski cesti 13 in sicer med 8 in 10. uro dopoldne.

a **Ljubljanski prodajalci sladkorja** se vabijo, da pridejo takoj k tvrdki Šarabon po sol, ki se bode prodajala na izkaznice in sicer: iz I. do III. okraja 19. julija, iz IV. do VI. okraja dne 20. julija in iz VII. do X. okraja dne 21. julija.

a **Sol za obrtnike in zavode** se nakupe v aprovizacijski pisarni na Poljanski cesti št. 13.

a **Drva** so aprovizaciji popolnoma pošla; občina jih nima niti za lastne potrebe, naj se torej stranke zaradi drv ne zadržajo več pri mestnem magistratu.

Ubežnik.

Povest.

Spansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

(Dolje.)

VIII.

Sveti Cajetan.

Revna žena je bila, ki me je poučila o potih božje previdnosti. Zaupanje, ki sem ga jaz stavil na ljudi, je ona stavila na Boga; in še nikdar nisem videl mirnejše duše v tako nesrečnem položaju.

Bernardin de St. Pierre.

Da se vrnemo k osebam, ki so v naši povesti igrale vlogo, moramo preskočiti dobo osemnajstih let, ki se nam zdi, če je še pred nami, kot stoletje, za nami pa majhen atom.

Čas se popolnoma izpremeni — ta kronani kralj sivih glav, oče izkušenj in znanosti, ta mirni borilec za resnico in pravico, lahkoživi starček z dvema krili, izmed katerih nam z enim uničuje naše veselje in z drugim briše solze.

A ta starček, ki odpre toliko grobov, je tudi v tej dobi odprl grob eni izmed onih oseb, ki smo jih spoznali v prejšnjih poglavjih — namreč našemu Pepetu.

Umril je tako-le:

Nekega večera je šel po molitvi Don José s svojo zvesto boljšo polovico popolnoma zdrav spat. Drugo jutro je poklicala žena svojo svakinjo Doña Liberato in ji rekla:

»Sestra, poglej, zdi se mi, da je Pepe umrl.«

»Kaj! Ne, to je nemogoče!« ji je odgovorila in se približala truplu svojega brata. — »Pepe, Pepel« je klicala.

A ko je videla, da ji nič ne odgovori, mu je potipala čelo in žilo, se obrnila potem k svakinji in ji rekla:

»Svakinja, mislim, da imaš prav; mrtev je!«

»Pred nami je odšel na oni svet,« je rekla njegova žena.

»Še včeraj mi je rekel; tam se vidi,« je pristavilo Doña Liberata. »A umrl je brez svetih zakramentov.«

»Včeraj je bil pri spovedi in pri obhajilu,« je odgovorila njegova žena; »kot bi vedel, da je tako blizu smrti!«

»Njegov angel varuh mu je najbrže povedal,« je rekla Doña Liberata. »Sestra, priporočive Bogu njegovo dušo, to je vse, kar moremo storiti zanj.«

In pokleknila sta in pričeli z mirnim glasom pobožno moliti.

O ve dušice božje, priprosta, nežna, mirna bitja, trikrat srečne ste! Kako dobre nauke dajete nemirnim, boječim, mrzličnim otrokom sveta, ki uglajajo in čistijo bolest in zastrupljajo njeno plemenito zdravilno moč.

Z Don José-jevo smrtjo je prenehala tudi dosmrtna renta in vsi ostali skromni dohodki družine, in končno so oči uboge Doñe Liberate tako oslabele, da je morala pričeti plesti nogavice — ta žalostni in zadnji pripomoček delavnih žensk. Stavim so se seveda morale v božjem imenu

odreči. Kajti revščina je praznovala svoj vhod v to nekdanjo tako srečno hišo — a ne ona zastrta revščina, ampak revščina v vsej svoji nagoti, brez vsakega pokrivala, s praznimi rokami in lačnim želodcem! In poleg tega še starost, ki jo napravi uboštvo tako težko in neznosno! Vsakega drugega človeka bi gotovo prestrašil ta grozni dvojni strah, onemogla starost in neizprosna, brezupna revščina. A te dve ženski, te »božje dušice« niso tega niti videle; med tem strahom in njihovimi očmi je stala podoba svetega Cajetana, posredovalca božje previdnosti.

Vkljub temu nista enkrat dva dni ničesar jedli; dva dni je ležala Dona Liberata bolna v svoji postelji. — Ali jih je pozabil svetnik?

»Liberata,« je rekla Doña Escolastica, »že dva dni nisi imela grizljaja v ustih. Jaz grem k gospodu kaplanu in ga poprosim za krožnik mesne juhe.«

»Ne, ne,« je odgovorila, »včeraj je plačal našo najemščino in prejšnji teden nam je tudi že nekaj dal; gospod ima še sam zelo malo; ne smemo izkoriščati njegove dobrote.«

»Ja ... ali naj te pustim, da umrješ od lakote?«

»Nič se ne boj; bo že poskrbel naš sveti patron,« je rekla dobra starka in se z motnimi očmi ozrla na podobo svetega Cajetana.

»Oh sestra,« je rekla Doña Escolastica, »skoraj bi mislila, da je pozabil na nas!«

»Kako nespoštljive besede, Escolastica! Vse to dela le vsled tega, da preizkusi našo vero.«

»Že dva dni nismo nič jedle, in jutri ...«

»Bo že Bog skrbel, Escolastica.«

»Dobro, sestra, potem pa pustimo skrb in strah in molimo.«

»Da, molimo,« je odgovorila svakinja; in obrnila se je k ljubljenu podobi svojega svetega posredovalca božje previdnosti. »Pomagaj nam,« je tiho molila; »ne prosim za sebe, ampak za ubožico, ki leži v postelji in ni že tako dolgo ničesar jedla!«

»Moj ljubi svetnik!« je tiho prosila uboga bolnica, »prosi za nas pri božjem prestolu, da nam pomaga Bog; ne prosim za sebe, ampak za ubogo Escolastico, ki mi ne more pomagati.«

Molili sta par minut, tedaj pa je Doña Escolastica nenadoma utihnila. Kajti zunaj je zaslišala korake in govorjenje.

»Kaj je neki?« je rekla Doña Escolastica in stopila iz male sobice, v kateri sta sedaj obe spali. Šla je k vratom in je zagledala veliko množico ljudi. Kako veliko je bilo njeno presenečenje, ko je stopil iz skupine gospod v generalski uniformi z redovi in križci, in z lepo mlado gospo na svoji strani.

(Dolje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«,
Odgovorni urednik Viktor Cencič.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.